

Рекомендація для класної години

Кейс №2. Культура академічної доброчесності дослідника

Мета: ознайомити здобувачів освіти з поняттям культури академічної доброчесності, розглянути суб'єктивний та категорійний склад культури академічної доброчесності, ознайомитись з нормами Бухарестської декларації етичних цінностей і принципів вищої освіти в Європі (2004 р.).

Завдання: 1) ознайомити здобувачів освіти з теорією питання, 2) візуалізувати предмет вивчення теми (переглянути презентацію) та 3) розглянути рекомендований Чек-лист дослідника (Додаток 1).

1. Теоретичний матеріал.

Академічна (наукова) культура – це система цінностей, знань та понять, що лежать в основі функціонування академічних інститутів (закладів освіти), яка базується на принципах академічної доброчесності та визначає основу, способи та методи академічної (наукової/навчальної) діяльності педагогічних (науково педагогічних) працівників та здобувачів освіти.

Суб'єкти академічної культури – учасники освітнього, навчального, наукового процесу:

- заклади освітньої діяльності
- керівники закладів освіти
- педагогічні (науково педагогічні) працівники
- здобувачі освіти
- інші працівники закладів освіти

Складові академічної культури:

- академічні інститути (*заклади освіти*)

- академічна (наукова, навчальна) діяльність (*наукова діяльність - інтелектуальна творча діяльність, спрямована на одержання нових знань та (або) пошук шляхів їх застосування, основними видами якої є фундаментальні та прикладні наукові дослідження*)

- академічна доброчесність (*етичні норми та принципи освітньої/навчальної/наукової діяльності, направлені на подолання академічної несправедливості та недоброчесності*)

- академічне письмо (*письмові результати навчальної/наукової діяльності*)

- академічна мобільність (*участь у міжнародних програмах, наукових конференціях, семінарах, проектах, тренінгах, підвищення кваліфікації, стажування тощо*).

Бухарестська декларація етичних цінностей і принципів вищої освіти в Європі (2004 р.):

1.1. Академічна культура будь-якого вищого навчального закладу за допомогою місій, інституціональних хартій і кодексів академічного поведіння повинна активно і цілеспрямовано сприяти поширенню цінностей, норм, практик, вірувань і допущень, що ведуть інституціональне

співтовариство в цілому до ствердження етноса, заснованого на принципах поваги гідності і фізичної, і психічної недоторканності людей, навчання протягом усього життя розвитку знання і підвищення його якості, залучення до освіти, участі в демократичному процесі, активної громадської позиції та рівності.

2.2. Ключовими цінностями сумлінного академічного співтовариства є чесність, довіра, прямота, повага, відповідальність і підзвітність. Такі цінності не тільки важливі самі по собі, але й життєво необхідні для забезпечення ефективності та якості викладання і дослідної діяльності.

Отже, академічна культура - це знання і навички академічного письма, принципи академічної доброчесності, що відображається у поведінці та діяльності учасників освітнього процесу, через усвідомлення ними своїх академічних (освітніх/навчальних/наукових) прав, обов'язків та відповідальності в загальному функціонуванні закладів освіти.

Забезпечити якість освіти без **МОЖЛИВО** за високого рівня академічної культури учасників освітнього процесу!

Корисні посилання:

Бухарестської декларації етичних цінностей і принципів вищої освіти в Європі (2004 р.) <https://infopedia.su/18x1e73.html>

Кодекс академічної доброчесності <http://kk.nau.edu.ua/article/813>

Основи культури академічної доброчесності <http://kk.nau.edu.ua/article/9109>

2. Практична робота

Додаток 1

РЕКОМЕНДОВАНИЙ ЧЕК-ЛИСТ ДЛЯ ДОСЛІДНИКІВ

(<https://courses.prometheus.org.ua>)

Чек-лист перелічує ключові моменти, на які варто звернути увагу під час проведення досліджень у межах дослідницьких проєктів незалежно від предметної галузі.

Перш ніж проводити дослідження, та пам'ятаючи про те, що відповідно до законодавчих та етичних вимог, ролі та внески можуть змінюватися протягом періоду виконання дослідження, зверніть увагу на таке:

1. Чи торкається запропоноване дослідження актуальних питань і чи воно має на меті доповнення наявних знань з досліджуваної теми, або розробки методів її дослідження?

2. Чи дизайн вашого дослідження відповідає питанням, які ви ставите?

3. Чи є у вас вміння, навички та ресурси, необхідні для проведення дослідження?

4. Чи провели ви оцінку ризиків, щоб визначити:

А. чи торкається ваше дослідження етичних питань та чи необхідний перегляд етичних норм?

Б. які є потенційні ризики для організації, дослідження, або здоров'я, безпеки та благополуччя дослідників та учасників дослідження?

В. які законодавчі норми регулюють дослідження?

5. Чи відповідатиме ваше дослідження усім законодавчим, етичним та іншим відповідним вимогам, включаючи вимоги інших організацій та/чи країн, якщо це релевантно в межах дослідження?

6. Чи відповідатиме ваше дослідження усім вимогам законодавства та добропорядних практик, які стосуються здоров'я та безпеки?

7. Чи пройшло ваше дослідження перевірку на відповідність етичним нормам (див. 4(а) вище), особливо, якщо у дослідженні задіяні тварини, люди, людський матеріал або особисті дані?

8. Чи відповідатиме ваше дослідження вимогам моніторингу та аудиту?

9. Чи дотримуетесь ви вимог будь-яких контрактів чи фінансових документів, які стосуються проекту?

10. Чи досягли ви згоди у питаннях інтелектуальної власності, публікацій та авторського права?

11. Чи досягли ви згоди стосовно спільної роботи, якщо це релевантно?

12. Чи досягли ви згоди стосовно ролей дослідників та обов'язків у сфері менеджменту та супервізії?

13. Чи усі наявні конфлікти інтересів, що стосуються дослідження, були виявлені, оприлюднені та вирішені?

14. Чи відомі вам вказівки всіх відповідних організацій щодо неправомірної поведінки під час досліджень?

Під час проведення дослідження:

1. Чи слідуйте ви узгодженому в рамках проекту дизайну дослідження?

2. Чи будь-які зміни до узгодженого дизайну дослідження були переглянуті та затверджені, якщо це релевантно?

3. Чи дотримуетесь ви кращих практик зі збору, зберігання та управління даними?

4. Чи узгоджені ролі та обов'язки стосовно менеджменту та супервізії належно виконуються?

5. Чи ваше дослідження відповідає вимогам моніторингу та аудиту?

На завершення вашого дослідження:

1. Чи результати вашого дослідження будуть прозвітовані безпомилково, чесно та у розумних часових межах?

2. Чи внески кожного у дослідження були відповідно визнані?

3. Чи було дотримано умов домовленостей стосовно інтелектуальної власності, публікацій та авторського права?

4. Чи дані, зібрані в ході дослідження, будуть зберігатись у безпечній та доступній формі впродовж потрібного часу?

5. Чи дослідження відповідатиме законодавчим, етичним та контрактним вимогам?

Підготувала:
к.п.н. Л. Висоцька